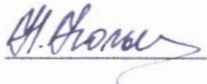

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.01.2019р.

Голова НМР Н. М. Кольцун

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Діагностика властивостей та станів

освітній ступінь магістр

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 053 Психологія
(код і назва спеціальності)

освітня програма / Психологія
спеціалізація (код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

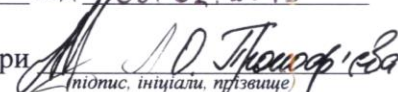

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою загальної та практичної психології

протокол № 6 від 09.01.2019

Завідувач кафедри

(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету української філології та соціальних наук

Циганок І.Б.
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

Мазоха Інна Степанівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та практичної психології

Рецензенти програми:

Кічук Антоніна Валеріївна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та практичної психології

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів:4	Лекції:	
	16	4
Модулів:1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин:120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:1	Лабораторні заняття:	
Семестр:2	Семінарські заняття:	
	16	4
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 2		
- самостійна робота: 5	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік		
Мова навчання:українська	Самостійна робота:	
	88	112

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни є психодіагностичні методи як підґрунтя для забезпечення повноцінного психічного і особистісного розвитку людини.

Метою вивчення дисципліни є: забезпечення майбутніх психологів теоретичними знаннями з психодіагностики властивостей та станів, озброєння умінням застосовувати на практиці психодіагностичний інструментарій.

Передумови для вивчення дисципліни: загальна психологія, психодіагностика, основи психофізіології.

Міждисциплінарні зв'язки: анатомія людини, фізіологія людини, загальна психологія, психодіагностика, основи психофізіології.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Для вибіркових навчальних дисциплін

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знання:

Знати специфіку й логіку наукового пізнання, особливості його розвитку, методології, методів та принципів організації наукових досліджень

Уміння:

Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій

Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів

Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій

Вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) з опорою на доступні ресурси

Втілювати результати наукового пошуку у практичну діяльність

Комунікація:

Навчання і високий рівень засвоєння навчального матеріалу

Здатність спілкуватися державною мовою.

Автономність та відповідальність:

Виявляти готовність до прийняття рішень у складних і непередбачуваних професійних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування

Виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності

Виявляти здатність до самостійного та автономного навчання упродовж життя.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1	Класифікація і характеристика основних психодіагностичних методів	4	2	2				8							18
2	Стандартизовані самозвіти.	4	2	2				10							18
3	Поняття психічних станів.	4	2	2											18
4	Діагностика психічних станів, діагностика емоційно-особистісної дезадаптації.	8	4	4				40	4	2	2				20
5	Діагностика емоційно-вольової сфери особистості.	8	4	4				20	2	2					20
6	Функціональна діагностика як самостійна дисципліна.	4	2	2				10	2		2				18
Проміжний контроль															
Разом:		32	16	16				88	8	4	4				112

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Класифікація і характеристика основних психодіагностичних методів. Класифікація основних методів психодіагностики. Формалізовані та малоформалізовані методики. Основні правила проведення спостереження. Бесіда, основні види і правила складання діагностичного інтерв'ю. Тести: характеристика, критерії класифікації. Опитувальники і анкети: особливості, види. Можливості й специфічні труднощі вживання на практиці кожного виду з діагностичних методів.

Тема 2. Стандартизовані самозвіти. Типи стандартизованих самозвітів. Методичний принцип стандартизованих самозвітів. Характеристика тестів-опитувальників (одновимірні та багатовимірні опитувальники, опитувальники рис особистості (конституційних, індивідуальних, особистісних), типологічні опитувальники, опитувальники мотивів, інтересів, цінностей, установок особистості. Характеристика відкритих опитувальників. Особливості шкальних технік.

Тема 3. Поняття психічних станів. Поняття про психічний стан. Класифікації психічних станів. основні види психічних станів: настрій, афект, стрес, фрустрація, працездатність.

Тема 4. Діагностика психічних станів, діагностика емоційно-особистісної дезадаптації. Дослідження особливостей стресових станів, агресивності, рівня тривожності. Оцінка нервово-психічного напруження, астенії, зниженого настрою.

Тема 5. Діагностика емоційно-вольової сфери особистості.

Емоційна індивідуальність особистості: динамічні особливості почуттів, емоційні риси характеру, загальна емоційна спрямованість особистості.

Діагностика емоційних властивостей особистості. Темперамент та емоційні прояви особистості. Діагностика темпераменту.

Емоційні риси характеру. Діагностика емпатійності.

Діагностика емоційних станів особистості. Методика Спілбергера (діагностика ситуативної та особистісної тривожності). Методика Філіпса. Опитувальник САН.

Діагностика емоційної спрямованості особистості. Типи загальної емоційної спрямованості (альтруїстичний, комунікативний, праксичний, гностичний, романтичний, пугнічний, естетичний, глоричний, акізитивний, гедонічний).

Стрес, види стресів, динаміка стресового стану, індивідуальний сценарій стресової поведінки.

Діагностика вольової сфери особистості.

Тема 6. Функціональна діагностика як самостійна дисципліна.

Поняття про функціональну діагностику як самостійну дисципліну. Історія пізнання людиною проблем власного здоров'я в контексті розвитку суспільства, науки і культури. Внесок вітчизняних та зарубіжних вчених у розвиток функціональної діагностики, як науки та її сучасний стан.

Предмет, завдання та методи функціональної діагностики. Місце функціональної діагностики серед природничих наук та наук про людину. Місце функціональної діагностики в комплексі клінічного дослідження.

Поняття функціонального стану. Поняття про фізіологічні та морфологічні норми, їх інтегративний зміст. Донозологічний, або пограничний стан між здоров'ям і хворобою. Поняття про функціональні навантаження.

5.2. Тематика семінарських занять.

Тема 1. Класифікація і характеристика основних психодіагностичних методів.

Тема 2. Стандартизовані самозвіти. Типи стандартизованих самозвітів.

Тема 3. Поняття психічних станів.

Тема 4. Діагностика психічних станів, діагностика емоційно-особистісної дезадаптації.

Тема 5. Діагностика емоційно-вольової сфери особистості.

Тема 6. Функціональна діагностика як самостійна дисципліна.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		Денна	Заочна	

		форма навчання	форма навчання	
1.	Робота над методикою Г.Ю. Айзенк "Особистісний опитувальник" (від 10 до 15 років) ЕРІ	8	14	обробка методики та надання рекомендацій
2.	Робота над методикою "Самооцінка психічного стану: самопочуття, загальна активність, настроїв (САН)"	10	14	обробка методики та надання рекомендацій
3.	Робота над методикою вивчення структури темпераменту Я.Стреляу (адаптація М.М. Данилової, А.Г. Шмельова)	18	14	обробка методики та надання рекомендацій
4.	Робота над методикою визначення акцентуацій характеру (К. Леонгард)	10	14	обробка методики та надання рекомендацій
5.	Робота над методикою «Опитувальник для вивчення темпераменту» (Я.Стреляу)	10	14	обробка методики та надання рекомендацій
6.	Робота над методикою «Опитувальник структури темпераменту В.М. Русалов» (ОСТ)	10	14	обробка методики та надання рекомендацій
7.	Робота над методикою «Шкала реактивної (ситуативної) та особистісної тривожності Ч.Д. Спілбергера - Ю.Л. Ханіна»	10	14	обробка методики та надання рекомендацій
8.	Робота над методикою «Діагностика "емоційного інтелекту"»(Н. Холл)	12	14	обробка методики та надання рекомендацій
	Разом	88	112	

До основних форм самостійної роботи студентів при вивченні предмету «Діагностика властивостей та станів» слід віднести: опрацювання лекційного матеріалу та додаткове самостійне вивчення теоретичного матеріалу за підручниками та навчальними посібниками; підготовка до семінарських занять і виконання позааудиторних завдань. Для організації індивідуальних завдань з науково-навчальною літературою студентам пропонується: конспектування окремих тем, які виносяться на самоопрацювання, складання словника термінів.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* семінарські заняття, індивідуальні завдання.
- 6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.
- 6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату та його презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом з сучасних уявлень про діагностику властивостей та станів, а також вміння застосовувати ці знання при роботі практичного психолога.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Проаналізуйте поняття психічних станів.

2.Надайте класифікацію і характеристику основних психодіагностичних методів.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на

	запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Конспект першоджерел	5
Реферат	5
Обробка методик та надання рекомендацій	10

Критеріями оцінювання роботи з *першоджерелами* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию. – М., 1994. – 237с.
2. Аулик И.В. Определение физической работоспособности в клинике и спорте. - М.: Медицина, 1990. - 192 с.
3. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической диагностике. – Киев, 1989. – 207 с.
4. Кулагин Б.В. Основы профессиональной психодиагностики. – Л., 1984. – 216 с.
5. Луценко О.Л. Практичні роботи з психодіагностики. – Х.: ХНУ ім. Каразіна, 2009.
6. Основы психодиагностики (учебное пособие для студентов пед. вузов) / Под. Ред. А.Г. Шмелева. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2007.
7. Психологическая диагностика: Учебник для вузов / Под. ред. М.К. Акимовой, К.М. Гуревича. – СПб.: Питер, 2008.
8. Общая психодиагностика / Под ред. А.А. Бодалева и В.В. Столина. – М, 1988. – 304 с.
9. Практикум по экспериментальной и прикладной психологии / Под ред. А. А. Крылова. – Л., 1990. – 272 с.
10. Практикум по психодиагностике. Прикладная психодиагностика / И.Ю.Беляева и др. – М., Изд-во МГУ, 1992. – 116 с.

11. Психологическая диагностика: Учеб.пособие / К.М.Гуревич, М.К. Акимова, Г.А.Берулава и др. – Бийск, 1993. – 324 с.
- 12.Філіпов М.М. Функціональна діагностика: Навч. посіб. - К. : НТУУ «КШ», 2000. - 90 с.
- 13.Функціональна діагностика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.Ф. Хорошуха, В.П. Мурза, М.П. Пушкар. – К. : Університет «Україна», 2007. – 308 с.

10.2. Допоміжні джерела

1. Барабанщиков Т.А., Рыжкова А.Н. Психологические методики изучения личности: Практикум / Под ред. проф. А.Ф.Ануфриева. – М.: Ось-89, 2007.
2. Клайн П. Справочное руководство по конструированию тестов. – Киев, 1994. – 283с.
3. Кумков Л.В. Психологическое исследование: Методические рекомендации по проведению. – СПб., 1994. – 119 с.
4. Марищук В.Л., Блудов Ю.М. и др. Методики психодиагностики в спорте. – 2-е изд. – М., 1990. – 256 с.
5. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / В.Д.Балин, В.К.Гайда, В.К.Гербачевский и др. Под общей ред. А.А.Крылова, С.А.Маничева. – СПб.: Питер, 2006.
6. Психодиагностика и психокоррекция / Под ред. А.А.Александрова. – СПб.: Питер, 2008.
7. Психология личности: тесты, опросники, методики / Авт. сост Н.В.Киршева и Н.В.Рябчикова. – М., 1995. – 220 с.
6. Русалов В.М. Модифицированный личностный опросник Айзенка. – М.,1992. – 21 с.
8. Скребец В.А. Психологическая диагностика: Учеб. пособие. – Киев: МАУП, 1999. –120 с.

10.3. Интернет-ресурси

1. Психологічні тести : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.psyfactor.org/lybr101.htm
2. Психологічні тести : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.psylist.net/praktikum.
3. www.koob.ru
4. www.gumer.info
5. www.psyinst.ru/library-